

THE SECOND EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE CORINTHIANS

1 ¹Shíí, Paul, Bik'ehgo'ihí'naán bik'ehgo Jesus Christ binal'a'á nshłíni, ła'íí nohwik'isn **Timotheus** holzéhi biłgo, Bik'ehgo'ihí'naán daayokaqahíí Corinthgee ha'ánálséhíí bich'í' k'e'iilchii, ínashood daanliiníí dawa Akéya biyi' dahot'éhé daagolíníí biłgo: ²Bik'ehgo'ihí'naán nohwíTaa, Jesus Christ nohweBik'ehń biłgo biłgoch'oba'íí ła'íí bits'á'dí' iłch'í'gont'ééhíí bee nohwich'í' goz'aq le'. ³Bik'ehgo'ihí'naán, Jesus Christ nohweBik'ehń biTaa, ba'ihégosj le', án bits'á'dí' aatét'íi begoz'aq, Bik'ehgo'ihí'naán dawa bee hadag ánágodle'íí; ⁴Án góyéégo nohwich'í' nagowaagee hadag ádaanohwıłsj, nnee dant'éhéta bee bich'í' nadaagont'ogyúgo hadag ánádaahiidle'híí bigha, danée Bik'ehgo'ihí'naán hadag ádaanohwıłsjhíí bee hadag ánádaahiidle'go. ⁵Christ biłgo dánohwiniigonłt'éé nt'ééhíí k'ehgo Christ nłdzilgo hadag da'ánohwıłsj nt'éé. ⁶Née nohwiniigodilne' lék'eyúgo, hadag ádaanoht'ee doleełhíí ła'íí hasdánohwiniil doleełhíí bighaıhi at'éé, áı nohwiniigonłt'ééhíí k'ehgo nohwíí ałdó' nohwiniigonłt'ééhíí bee hadag ádaanoht'eego ádaanohwıłsj, ła'íí née hadag ánohwı'dilne' lék'eyúgo hadag ádaanoht'ee doleełhíí ła'íí hasdánohwiniil doleełhíí bighaıhi at'éé. ⁷Nłdzilgo nohwaa da'óndlii, díinko bígonlziıhíí bigha, née nohwiniigodilne'híí k'ehgo nohwíí ałdó' nohwiniigodilne' ndi Bik'ehgo'ihí'naán hadag ádaanohwıłsjhíí k'ehgo nohwíí ałdó' Bik'ehgo'ihí'naán hadag ádaanohwıłsj doleeł. ⁸Christ biláhyú nohwik'íiyú daanołhíni, Asiayú góyéégo nohwich'í' nagoyaahíí bídaagonoısj háhiit'ıj, dážhó góyéégo nohwich'í' nagoyaahíí bigha nohwinawod dásdozhá asdıjıdgo daahiitsaah łaq niidziı: ⁹Da'itsaahíí bee nohwá ngot'aq niidziı, áıdá' danée doo ıda'óndlii da, ndi Bik'ehgo'ihí'naán nanezna'íí nádaayihii'na'íí ba'óndlii doleełhíí bigha nohwich'í' ágodzaa. ¹⁰Án góyéégo da'itsaahíí yits'á' nohwinil ádí' yits'á' nánohwinıfıł: ła'íí ágánánohwidle' doleełgo ba'óndlii; ¹¹Nohwíí ałdó' nohwı'okaqahíí bee nohwich'odaahnıi, áık'ehgo nnee łaqgo nohwa da'oskaqıdgo hagog'éégo Bik'ehgo'ihí'naán nohwich'ozni'íí nnee łaqgo

ba'ihédaanzí doleeł. ¹²Díí baa nohwilgozhóq, díínko nohwíí yune' bígonlzi, ni'goshdzań biká' nnee bitahyú ła'íí itisgo nohwíí nohwitahyú Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee da'aniiigo, doo daazhógo da ánáhiit'ííł, doo ni'goshdzań biká'dí' igoyá'íí bee da, Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí binkááyú ánáhiit'ííł. ¹³Daahohshíhíí ła'íí dá bee nohwil ıdaagoziníí zhá baa nohwich'í' k'e'iilchii; áí dahot'éhé baa nohwil ıdaagozi doleełgo hasht'íí; ¹⁴Ilk'idá' łazhí' nohwídaagonońsi n'íí k'ehgo, áík'ehgo néé nohwaa nohwil gozhóq'íí k'ehgo nohwíí ałdó' nohwaa nohwil gozhóq doleeł, Jesus nohweBik'ehń nádáhíí bijíí. ¹⁵Áí da'aniiigo bígonsihíí bighá ntsé nohwaa nsháhgo ni', nakidn nohwil daagoyilshóq doleełgo; ¹⁶Macedóniyáú hishaalyú ła'íí t'aazhí' náshdaalgo nohwaa nsháhgo ni', áídí' Judeayú shich'odaahniigo disháhgo ni'. ¹⁷Ya' daazhógo ádishniigo ágádishnii lá néé? Ya' ni'goshdzań biká' nnee k'ehgo nagoshchi' néé, ya' shil nagokigo, Ha'oh, ła'íí, Dah, dishnii néé? ¹⁸Dah, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań da'anii nliíhíí k'ehgo doo nohwil nagokigo, Ha'oh, ła'íí, Dah, nohwiń'ni da. ¹⁹Silvánus ła'íí Timotheus hik'e shíí biłgo Bik'ehgo'ihí'nań biYe', Jesus Christ, nohwitahyú baa nohwil nadaagosilni'íí doo bił nagokigo, Ha'oh, ła'íí, Dah, nii da, áídá' án dábik'ehn, Ha'oh, nii. ²⁰Dábik'ehn Bik'ehgo'ihí'nań nt'é niigo yengon'áqáda' Christ, Ha'oh, da'anii nii ni', ła'íí án binkááyú, Doleełgo at'éé, daan'nii, Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihégoşı doleełgo. ²¹Bik'ehgo'ihí'nań néé hik'e nohwíí biłgo Christ bił dała'á daandliigo ndzilgo ánohwilshíhi at'éé, ła'íí da'án hadaanohwidilaahi at'éé; ²²Áń nohwiká' da'izkałhíí k'ehgo bíyéé daandliigo nohwígóziigo áyíłaa, ła'íí nohwííí biyi' Holy Spirit nohwaidin'áqá, áí Bik'ehgo'ihí'nań nohwilniigo yengon'ááníí begolne'go ch'í'nah hileeh. ²³Díí da'anii ádishniigo Bik'ehgo'ihí'nań shá yígółsiigo biká ádishnii, doo nohwil daagozhóq dago ánohwishłe' doo hasht'íí dahíí bighá doo hwahá Corinthyú náshdáh da. ²⁴Doo nohwe'odla' bee nant'aahíí k'ehgo nohwaa natsídaahkees da, áídá' nohwil daagozhóq doleełgo nohwil nada'idziid; nohwi'odla'íí ilk'idá' nalwod.

2 ¹Nohwaa nánáshdáhgo doo nohwil daagozhóqogo ádaanohwishłe'go da shiini' łašłaa. ²Doo nohwil daagozhóqogo ánohwishłaa'yúgo hadín lá shil gozhóqogo áshile', nohwíí zhá gónko doo nohwil daagozhóqogo ánohwiishłaa n'íí? ³Áí bighá áík'ehgo nohwich'í' k'eshilchíí, nohwaa niyáago nohwíí shil daagoyilshóq le'at'éhi doo shiini' bídaadołniíhgo da; díí da'anii nohwá bígonsi, nt'é baa shil gozhóóníí nohwíí ałdó' baa nohwil daagozhóq doleeł. ⁴Nohwich'í' k'e'shilchíí'dá' doo shil gozhóq da ni', shijíí doo nkehen'áqá da ni', ła'íí hishchag ni'; doo nohwiini' daadishniihíí bighá da, áídá' dážhó shil daanoahshoqogo baa nohwil nagoshni'híí bighá. ⁵Dahadínta bini'ńniihyúgo, doo dashízhá shich'í' at'íí da, áídá' daanohwigha nohwich'í' at'íí, ndi doo yóyáhgo da, doo ıdaagosh'a'go ádishnii hasht'íí da. ⁶Nnee ágát'ééhíí łáqágo nołt'eego biniidaagodołtaa n'íí da'ágee dábik'eh. ⁷Áík'ehgo bich'í' ánadaahne'go bincho'híí bighá baa nádaagonoh'aahgo hadag ádaanołsi, doo ágádaanoht'ee dayúgo, dánko

dázhq itiségo ts'iyaa ábile'. ⁸Álk'ehgo nohwił daanzhooníi bił ch'í'nah ádaahłe'go nádaanochwoshkaqah. ⁹Nt'é nohwił déniidíi bikísk'eh ádaanoht'ee shi bígonsiñhíi bigha nohwich'i' k'e'eshiłchíi. ¹⁰Dahadín nchq'híi bigha baa nádaagonoh'aahíi shíi ałdó' baa nágodinsh'aah: dant'éhéta baa nádaagoni'ááyúgo nohwíi nohwiłgha asht'íi, Christ binadzahgee. ¹¹Doo ágádaant'ee dayúgo dánko ch'iidn nant'án, Satan holzéhi, nohwitis hileeh: hagog'éégo nohwich'i' na'iziidíi bídaagonlzi. ¹²Troasyú Christ baa yati' baa gozhóni baa yashti'yú nýyáadá' nohweBik'ehń shá ch'íntáq, ¹³Áídá' shik'isn Titus ákú doo hak'i dahíi bigha shiyi'siziiníi biyi' doo iłch'i'gont'ée da ni'; álk'ehgo áídí' bits'á' dahdiyaago Macedóniyú dahnaadiiszaa. ¹⁴Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihégoši, án dákozhá Christ binkááyú nagonl'ného anohtwiłsi, ła'íi nohwinkááyú bígozi go ádilzi, ái łikagolchihíi k'a'at'éégo da'adzaayú benagowaa. ¹⁵Hadíi hasdákáhíi ła'íi doo hasdákáh dahíi bitahyú Bik'ehgo'ihí'nań bich'i' Christ yee łikagolchihíi k'a'at'éégo ndlii: ¹⁶Hadíi doo hasdákáh dahíi bich'i'yúgo golchiníi da'itsaah áidoliłhíi k'a'at'éégo ndlii; áídá' hadíi hasdákáhíi bich'i'yúgo hígolchiníi ihí'naa áidoliłhíi k'a'at'éégo ndlii. Hadín ląq díi yinel'ąq? ¹⁷Ląqago Bik'ehgo'ihí'nań biyati' doo da'anih ádaaniigo yaa yádaakti', áídá' néé doo ágánt'ee da; néé Bik'ehgo'ihí'nań biyati' da'aniigo baa yáhiilti', Bik'ehgo'ihí'nań nohwinł'a'go, da'án binadzahgee Christ binkááyú yáhiilti'.

3 ¹Ya' nohwich'i' ídaayanáhiilti'go godeyaa néé? Ya' naltsoos néé nlt'éégo nohwaa nagoln'i'íi hádaahł'i' néé, dagohíi nohwits'á'dí' ła' naltsoos ágát'ééhíi háhiit'i' néé, ła' ágádaat'íi hígolchíi k'ehgo? ²Nohwíi naltsoos nlt'éégo nohwaa nagoln'i'íi k'a'at'éégo ádaanoht'ee, nohwíi biká' bek'e'eshchii, nnee dawa daayozhíigo yídaagołsi: ³Nohwíi naltsoos Christ yaa nagoln'i'íi néé áhiidlaahíi daanołhíigo bígozi, doo ink bek'e'eshchii da, ndihíi Bik'ehgo'ihí'nań hináhi biSpirit bek'e'eshchii, doo tsée nteelíi biká' da, ndihíi nnee daabijíi biká' k'e'eshchii. ⁴Christ binkááyú Bik'ehgo'ihí'nań ba'ondliihíi bigha án'ni: ⁵Dant'é bíniil'ąqahíi doo néé nohwits'á'dí' benagowaa da; áídá' Bik'ehgo'ihí'nań zhá bits'á'dí' benagowáhi at'éé; ⁶Áń ániídégo nohwá ngon'ááníi baa nagohiiln'i'go bíniil'ąqago ánohwilaa; doo yati' bee nohwá ngon'ááníi zhá baa yáhiilti' da, áídá' nt'é niigo aníihíi yaa yáhiilti', Holy Spirit nohwinkááyú yati'go: Jews bich'i' begoz'aaníi da'itsaahíi bee nnee bángot'ąq, áídá' Holy Spirit-híi nnee ihí'naa yaa daidi'aah. ⁷Begoz'aaníi tsée biká' k'e'eshchiiníi da'itsaahíi áile' ndi dázhq bits'á'dindláádgo bengonyáá, álk'ehgo Israel hat'i'i Moses binii' bits'á'dindláádíi bigha ch'éh daayinel'íi, bits'á'dindláádíi bech'igonáh doleel ndi; ⁸Ái ndi ágádzaago, Holy Spirit binkááyú begoz'aaníi dázhq itisgo bits'á'dindláád doleel go'íi. ⁹Da'itsaah áile'go begoz'aaníi bits'á'dindláád lęk'eyúgo, dávik'ehyú áile'go begoz'aaníi itisgo bits'á'dindládi at'éé. ¹⁰Da'aniigo begoz'aaníi ła' bits'á'dindláád n'íi, k'adíi doo bits'á'dindláád da silii, ła'i bitisgo bits'á'dindláád hígolchíi bigha. ¹¹Begoz'aaníi bech'igonyáá n'íi

bits'á'dindláád lęk'eyúgo, doo bech'ígowáh dahíí bitisgo bits'á'dindláád go'íí. ¹²Áí ndaahóndliigo dabígóziigo yáhiilti': ¹³Doo Moses k'ehgo yáhiilti' da, án Israel hat'i'i nt'é bits'á'dindláádíí édiíhíí doo daayíłséh dago biniizhi' nná'íłtos: ¹⁴Daabiini' bee doo daago'íí da silíí; áík'ehgo díí jii ndi doo ánídá' Bik'ehgo'ihí'nań hik'e bíí biłgo łangon'áni daayozhíigo binatsekeesíí biná'isti' n'íí t'ah da'ágát'ée; áí Christ binkááyú zhá yó'oltsoos. ¹⁵Díí jii ndi Moses binaltsoos daahojíigo binatsekeesíí t'ah biná'isti' k'a'at'éégo t'ah doo yídaagołsji da. ¹⁶Da'ágát'ée ndi nohweBik'ehń bich'i' ách'idzaayúgo konatsekees biná'isti' n'íí k'ihzhi' yó'oltsoos. ¹⁷NohweBik'ehń Holy Spirit at'ée: hayú nohweBik'ehń biSpirit nliígee daanohwigha nohwil ch'i'otaą. ¹⁸Daanohwigha, nohwini doo bináda'isti' dago, kát'íné biyi'zhi' daadinéel'ííhíí k'a'at'éégo nohweBik'ehń bits'á'dindláádíí daanéel'íí, áík'ehgo án bits'á'dindláádíí nohwits'á'dindláádgo daahiidleeh, dayúweh nohwá goldohgo, áí nohweBik'ehń biSpirit bits'á'dí' begonáh.

4 ¹Áík'ehgo díí na'idziidíí Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'híí bighą nohwaa dain'áągo nyee ndi dahndq; ²Nadaant'i'go ncho'go ágot'eehíí doo be'ánt'ee da, doo łé'ilchoogo nahiit'aash da, Bik'ehgo'ihí'nań biyati' doo bee nahiich'aa da; ndi biyati' da'aníihíí ch'i'nah ánłzi, áík'ehgo nnee dała'a daantíigo Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee da'áígee yáhiilti'go yídaagołsji. ³Yati' baa gozhóni baa nagohiilni'íí hadń bich'i' bená'isti'yúgo, doo hwahá hasdákáh dahíí zhá bich'i' bená'isti'hi at'ée: ⁴Ni'gosdzán biká' ágot'eehíí yebik'ehi, ch'iidn nant'án, doo da'odłą dahíí biini' yileda'istsooz, Christ, Bik'ehgo'ihí'nań ye'at'éhi da'áiyihíí ye'at'éhi, baa na'goni'íí bits'á'dindláádíí doo bee bich'i' got'íí hileeh dahíí bighą. ⁵Doo néé ídaanagohiilni' da, Christ Jesus nohweBik'ehń nlíni zhá baa nagohiilni'; áídá' nééhíí nohwá na'idziidíí ndlií, Jesus bighą. ⁶Bik'ehgo'ihí'nań, Chagołheeyuńe' idindláád le', nniidíí nohwijíí yuńe' odaadezdlaad, Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dindláádíí bídaagonłzhi' bighą, áí Jesus Christ binii biká'zhi' hit'íí. ⁷Néé tus gosht'ish be'alzaahíí k'ehgo ánt'ee ndi áí łán ílínihíí nohwiyi' gołłí, ínawod dązhó k'a'at'éhi doo néé nohwits'á'dí' da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'hi bígózi doleełhíí bighą. ⁸Íłtah at'éédí' nohwich'i' nagont'og ndi doo hayaa ánohwile' da; hagog'éégo ánágot'íł shihíí doo bídaagonłzi da ndi biyah daandq; ⁹Nohwiniigodnłsji ndi doo yó'onohwidi'aah da; nkínohwidest'e' ndi doo nohwizes-hji da; ¹⁰Jesus bi'ihí'na'íí nohwiká'zhi' hit'íí doleełhíí bighą, Jesus adzaahíí k'a'at'éégo néé ndi dávik'ehń da'itsaahíí bee nohwich'i' goz'ąą. ¹¹Nohwits'í dadotsaahíí ndi Jesus bi'ihí'na' bee ch'i'nah doleełhíí bighą t'ah hin'naa ndi Jesus bighą nohwidi'zodeełgo baa nohwidi'det'ąą. ¹²Áík'ehgo Jesus baa yáhiilti'híí bighą da'itsaahíí bee nohwich'i' goz'ąą, áídá' áí bighą nohwihíí ihí'naahíí nohwaa gode'aa. ¹³Osisdłąđhíí bighą bá yashti', niigo k'e'eshchji; néé ałdó' da'ágát'éégo ohiidłą, áík'ehgo ágádi'niigo bá yáhiilti'; ¹⁴Díí bígonłzi, hadń Jesus naadiidzaago áyíłaa n'íí, néé ałdó' Jesus biłgo nádihiikáh ánohwile' doleeł,

áidí' dabíí binadzahgee nnohwidoníł, nohwíí bíłgo. ¹⁵Ádaagodzaahíí dawa nohwíí nohwiğhą ádaagodzaa, Bik'ehgo'ihí'nań bíłgoch'oba'íí an'odaazłiğhíí nnee bitahyú dayúweh nołseełgo ba'ihégosiniń ádó' dayúweh nołseeł doleeł, Bik'ehgo'ihí'nań dážhó ba'ihégosi doleełgo. ¹⁶Áí bighą doo hayaa ánohwile' da; nohwits'í ndihit'ood ndi dajji bíłgha nohwiyi'siziiniń ániidégo ánálñił. ¹⁷Dét'ih nohwich'í' nadaagont'ogíí dážhó nohwaa gozhóóniń doo ngonel'ąą dahi dawahá bitisgo at'éhi nohwá iłch'í'yile'; ¹⁸Dawahá hit'iiniń doo néel'íi dadá' doo hit'íi dahíí zhá néel'íi: dawahá hit'iiniń bech'ígowáh; áidá' doo hit'íi dahíí dahazhí' begoz'ąą.

5 ¹Díińko bídaagonłzi, ni'goszán biká' nohwits'í bee gowałolgai k'ehgo biyi' daagondliiniń nankaadgo, gowa doo kogan be'alzaa dahíí, Bik'ehgo'ihí'nań áyílaahíí, yaaká'yú dahazhí' goz'áni nohwá goz'ąą. ²Kogee díi nohwits'í bee nahiikaidá' ík'edaan'niń, yaaká'yú biyi' daagondlii doleełíí bídiłh daandlii go ík'edaahiidléh hádaahiit'íi go: ³Ík'eda'iidlaayúgo dádaałinchiigo doo daanohwi'diltséh le'at'éé dahíí bighą hádaahiit'íi. ⁴Díi nohwits'í gowałolgai k'a'at'éhi t'ah biyi' daagondlii go, nohwich'í' badaagont'ogíí bighą ík'edaan'niń: nohwits'í diyágé k'a'at'éégo doo ídaadihi'niłgo da, ndi dayúweh nohwik'ena'izlaa hádaahiit'íi hii bighą, áik'ehgo ihí'naahíí da'itsaahíí yidag hadogáál. ⁵Bik'ehgo'ihí'nań dabíí áí bighą iłch'í'nohwilaa, ła'íí Holy Spirit nohwaidin'ąą, áí bee Bik'ehgo'ihí'nań íłk'idá' ánniidiń da'anii begolne'go nohwil ch'í'nah hileeh. ⁶Áí bighą dábiłk'ehn bidag ádaant'ee, nohwits'í hii nohwigowáhíí k'ehgo t'ah biyi' daagondlii go nohweBik'ehn doo bíł daagondlii go bídaagonłzi ndi: ⁷(Nohwi'odłá'íi zhá bee hiikaah, doo daahiit'iiniń bee da:) ⁸Bidag ádaant'ee, nohwil'dishñii, nohwits'í bits'á'dí' dahdiniikáhgo nohweBik'ehn bíł ndaagondleehgo dážhó hádaahiit'íi. ⁹Áik'ehgo nohwits'í biyi' daagondliiyúgo, dagohíí bits'á'yú daagondliiyúgo, Bik'ehgo'ihí'nań bíł daagoyihilzhóq doleełhíí bighą nada'idziid. ¹⁰Daanohwiğha Christ bidázhzi' nkáhgo nohwaa yá'iti' doleeł; nohwits'í biyi' daagondliidá' ánádaahiit'íi n'íi dábiłk'ehgo daanohwich'í' nahi'nił, nht'éehíí dagohíí ncho'íta. ¹¹Áik'ehgo nohweBik'ehn bégódzidíí bígonłzi hii bighą nnee bich'í' yáhiilti'go biini' bá ádaagohiidleeh; hago ánt'eehíí Bik'ehgo'ihí'nań yígółsi; nohwíí ádó' nohwíi naz'ąadı' nohwídaagonłsi shi. ¹²Néé doo daazhógo nohwich'í' ídaayánahiilti' da, áidá' nohwee ída'ólíi doleełhíí bighą nohwich'í' k'e'iilchii, áik'ehgo nnee koká'yú hago ádaanoliníi zhá yee ídaada'odlíi, áidá' kojii yune' begoz'ánihií doo yee ídaada'odlíi dahíí bich'í' t'ąazhí' hanádaahdzii doleełhíí bighą nohwich'í' k'e'iilchii. ¹³Nohwiini' ádiłh k'a'ánondliiyúgo Bik'ehgo'ihí'nań bá áhiit'íi: nohwiini' golíiyúgo nohwíi nohwiğhą áhiit'íi. ¹⁴Dał'á, nnee dawa yá daztsąą; áik'ehgo nnee dawa nanezna'hi at'éé bídaagonłzi hii bighą Christ bíł ijóóniń nanohwiłaa: ¹⁵Áń nnee dawa yá daztsąą, hadíń hínaahíí doo dayúweh dabíí ídáhinaa da doleełgo, áidá' hadíń bá daztsąadı' naadiidzaahíí yá hínaa doleełgo. ¹⁶Áí bighą kodí' godezt'igo nnee doo ła' nnee at'éé zhińéégo baa natsíhiikees da: Christ nnee zhińéégo at'éégo baa natsíhiikees ni' ndi, doo dayúweh nnee zhińéégo baa natsíhiikees

da. ¹⁷Áík'ehgo hadín Christ yíl dała'a nasdlíj lək'eyúgo, nnee ánídégo ánábi'delzaa: dabíntsedá' ye'at'éé n'íi ąął bech'ígoyáa; dawahá ánúidégo ánálzaa go'íi. ¹⁸Díi dawa Bik'ehgo'ihí'nań bits'ą'dí' begoz'ąą, án Jesus Christ biláhyú bik'íi ánádaanohwisdlaa, ła'íi nnee hik'e Bik'ehgo'ihí'nań bił itk'íi nádaasdlíihíi baa nagohiilni'go nohwaa godin'ąą. ¹⁹Díinکو ádishńii, Bik'ehgo'ihí'nań Christ biláhyú nnee ni'gosdzán biká' daagolíníi bik'íi ánáyiidlaa, doo binchq'íi bá yíl ołtag dago; ła'íi nnee bik'íi ánáyidle'íi baa nagohiilni'go nohwaa godin'ąą. ²⁰Áík'ehgo Christ binal'a'á ndlįigo, Bik'ehgo'ihí'nań nohwinkááyú nádaanohwokaąh: Bik'ehgo'ihí'nań bik'íi nádaahdleeh, nohwiłn'niigo Christ bá yáhiilti'go nánohwihikaąh. ²¹Christ biyi' daahiidleehgo Bik'ehgo'ihí'nań dábił'ehyú át'ééhíi be'ádaant'ee doleehíi bighą Bik'ehgo'ihí'nań Christ, doo nchq'go at'éé n'íi, néé nohwinch'íi biká'zhí' áile'go nchq'go at'éégo áyíłaa.

6 ¹Néé ałdó', Bik'ehgo'ihí'nań bił na'idziidíi ndlįigo, bił goch'oba'íi doo da'flíjzhí' nádaadohné' da le', nohwiłn'niigo nánohwihikaąh. ²(Bik'ehgo'ihí'nań gáníi, Yati' baa gozhóni nágodn'aahíi nił ch'í'otaągee nidesiits'ąą, hasdách'igháhíi bijii nich'osińf' ni', nii: isaą, dák'ad begoz'ąą; díi jii hasdách'igháhíi nohwá begoz'ąą.) ³Doo hadín nohwichą nakaadgo da Bik'ehgo'ihí'nań bá na'idziid, bá na'idziidíi doo hadín yik'ígodi'áh da doleehíi bighą. ⁴Áída' néé Bik'ehgo'ihí'nań bá na'idziidíi dáhot'éhé bee nłt'éégo ánt'eego nohwígózi, nyéé ndi bidag ánt'ee, nohwich'í' nadaagont'og ndi, nyéé' nts'ag ndi, goyéégo nohwich'í' nagowaa ndi, ⁵Hagee hánohwí'dinłtsaas ndi, ha'ánánohwidilka' ndi, nohwik'i dahnádzaa ndi, nyeego na'idziid ndi, doo ilwosh dagee, shińá' góyéé ndi bidag ánt'ee; ⁶Dilkqohgo ádinłzihíi bee Bik'ehgo'ihí'nań bá na'idziidíi nłt'éégo ánt'eego nohwígózi, nohwił ígózini bee, bągohii'aalíi bee, nohwiłgoch'oba'íi bee, Holy Spirit bee, doo ádinł'íi dago nohwił ijóóníi bee nłt'éégo ánt'eego nohwígózi, ⁷Yati' da'aniihíi áłn'ni, Bik'ehgo'ihí'nań binawodíi bee hin'naa, nłt'éé zhińéégo benagonlkaadíi nohwigan dihe'na zhińéégo dahiitijíi ła'íi nohwe'shgan zhińéégo dahiitijíi bee Bik'ehgo'ihí'nań nłt'éégo bá na'idziidgo nohwígózi, ⁸Hagee nnee daanohwidnłsigeeg dagohíi doo daanohwidnłsi dagee, nnee nłt'éégo nohwaa yádaal'ti'gee dagohíi dénchq'go nohwaa yádaal'ti'gee nłdzilgo nasiidziji; nahich'aahíi k'ehgo nohwaa natsídaakees ndi da'aniihíi be'ánt'ee; ⁹Doo nohwígózi da ndi ła'ihíi nłt'éégo nohwídaagołsi; k'azhą dahiitsaah ndi hin'naa łąą; nohwińi'daadeznih ndi doo nanohwi'distseed da; ¹⁰Doo nohwił gozhq' da ndi nohwijíi biyi'dí' dábił'ehn nohwił gozhq'; tént'iyé ndi nnee łąągo hádaal'dzilgo áidle'; nohwíyéé da'ádįhgo ndi da'anii dawahá nohwíyéé. ¹¹Corinthgee daagonohłiiníi, doo nt'é nohwits'ą' nanł'ij dago nohwich'í' yáhiilti', nohwijíidí' dawa bee nohwich'í' bił ch'í'otaą. ¹²Néé nohwijíi yune' nohwíi nohwá goz'ąą, áída' nohwíi nohwijíi yune' doo néé nohwá goz'ąą da. ¹³(Shichagháshé bich'í' yashti'híi k'ehgo nohwich'í' yashti,) néé nohwijíi nohwich'í' ilts'ą' át'éé, áík'ehgo bidenągo nohwíi ałdó' nohwijíi

nohwich'í' ílts'á' ádaahle'. ¹⁴Doo da'odlaq dahíí hik'e da'odlaqahíí doo bíl fídaanohwi'dest'f'qo da le': dávik'ehyú át'ééhíí ía'íí doo dávik'ehyú át'éé dahíí hagot'éégo íl t'eké daanlíí? ía'íí idindláádíí hik'e chagotheelíí hagot'éégo dała'á nlií? ¹⁵Hagot'éégo Christ ía'íí ch'iidn nant'án dálelt'eego natsídaakees? Hagot'éégo odlaqahíí ía'íí doo odlaq dahíí dała' natsídaakees? ¹⁶Kíh biyi' Bik'ehgo'ihí'nań daach'okaqahíí ía'íí k'e'eshchín hagot'éégo dálelt'ee? Nohwíí Bik'ehgo'ihí'nań hináhi bikíhíí k'ehgo daanohjíí; Bik'ehgo'ihí'nań gáníí, Shíí áí biyi'gonshjíí, ía'íí bitahyú anáshdaal; shíí Bik'ehgo'ihí'nań nshínihi daashokaqah doleel, áí shichagháshé daanlíí doleel. ¹⁷Áí bighá bitahdí' hahkáh, sahngo nahkai, níí, nohweBik'ehń, dant'éhéta ncho'íí doo baa nahkai da; áík'ehgo nánohwidishníí, ¹⁸Shíí nohwiTaa nshjíí doo, nohwíí shiye'ke ía'íí shitsi'ke daanohjíí doo, níí, nohweBik'ehń, Dák'a'at'éhi.

7 ¹Shíí daanohshóni, áí nohwá ngot'aqadá, halqá nohwits'í ía'íí nohwiyi'siziiníí yíłchqohíí dawa ídaadihiilkoqohgo bits'á'yú nihiikáh le', áídí' Bik'ehgo'ihí'nań bédaahiildzidgo daadinlzigo íłch'í'da'índle'. ²Nohwijíí biyi' nohwá goz'aqago ádaahle'; doo hadín bich'í' dénchq'go ásiidzaa da, doo hadín dénchq'go áhiidlaa da, doo hadín bich'í' nahiich'aa da. ³Díí doo nohwił'ídish'áhíí bighá ádishníí da; Nohwijíí biyi' daanohjíí, dała' da'íitsaah doleelgo ía'íí dała' daahin'naa doleelgo, íłk'ídá' nohwił'dishníí ní'. ⁴Doo shiini' hq̄h dago nohwich'í' yashti', dážhó nohwaa da'oshlíí: nohwichá bidag ánsht'ee, néé nohwich'í' goyéégo nagowaa ndi dážhó shíł gozhq̄. ⁵Macedóniayú níit'aazhdá' nohwits'í doo hanáyol da ní', íłch'ídí' nagont'og ní'; nohwinaadyú nagonlkaad ní', ía'íí nohwijíí biyi' néhiildzid ní'. ⁶Da'ágát'éé ndi Bik'ehgo'ihí'nań, doo koł daagozhq̄ dahíí koł daagozhq̄go ánádaakodle'íí, Titus nyááhíí bee nohwił gozhq̄go ánánohwiidlaa; ⁷Doo án níyááhíí zhá bee da, áídá' án nohwaa bíł gozhq̄go ádaasolaahíí bee; shaa ch'íná daasoljíigo, chaal nahkaigo, ía'íí shaa daanohwiini'go Titus yaa nohwił nagolní'dá' dážhó itisgo shíł gozhq̄ ní'. ⁸Naltsoos nohwich'í' ágosshaa níí bighá dét'íhézhi' doo nohwił daagozhq̄ dago bígosíłsíid, áí bighá doo shíł gozhq̄ da ní': da'ágát'éé ndi k'adíí doo shíł hago'at'éé da. ⁹K'adyúgo baa shíł gozhq̄, doo nohwił daagozhq̄ da níí doo bighá da, áídá' doo nohwił daagozhq̄ dago ncho'go ánádaaht'íí níí bits'á'zhí'go ánádaasodzaahíí bighá: doo nohwił daagozhq̄ da níí Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí', áík'ehgo doo nt'é nohwits'á'né' da, nohwich'í' k'e'shíłch'íłhíí bee. ¹⁰Doo koł gozhq̄ dahíí Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'hi konchq'íí bits'á'zhí' ách'íné' ákole', áík'ehgo hasdách'ígháh, doo koł gozhq̄ dago ánákode' da: áídá' ní'gosdzán biká' ágot'eehíí zhínéégo doo koł gozhq̄ dahíí izil'héhi at'éé. ¹¹Doo nohwił daagozhq̄ da níí, Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'hi, ídaagonohdzaqago ádaanohwizlaahíí baa natsídaahkees, doo hadín hagot'éégo bíł daagosol'aq da hádaaht'íigo ádaanohwizlaa, ncho'íí bik'ee daasholch'iigo, Bik'ehgo'ihí'nań bédaaldzidgo daadinol'sigo, shídih daanohjíigo, dážhó baa daanohwiini'go, ía'íí doo bik'ehyú át'éé dahíí

biniidaagodołéhgo ádaanohwizlaa! Dawa bee doo nohwaa dahgosiit'ąą dago bígózi. ¹²Naltsoos nohwich'í' ągoshłaa ndi nnee doo bik'ehyú át'ée dahíí doo án bighą nohwich'í' k'e'shłchíí da, dagohíí nnee doo bik'ehyú bich'í' at'ée dahíí bighą, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań binadzahgee dązhó nohwaa daanohwiini'go bídaagonotsj doleelhíí bighą nohwich'í' k'e'shłchíí. ¹³Áí bighą nohwíí nohwił daagozhóqóhíí bighą néé ałdó' nohwił gozhóqógo ánohwi'deszaa: ła'íí áí bitisgo Titus biyi'siziiníí nohwaa bił nágojqodhíí bighą néé ałdó' dązhó nohwił gozhóqógo ánánohwi'deszaa. ¹⁴Nohwaa da'oshłíigo Titus bił nagoshn'íí doo bik'ee ádaayánsdzj da; áídá' dawa baa nohwił nagoshn'íí da'aniigo ádishn'ihíí k'a'at'éeego nohwaa da'oshłíigo Titus bił nagoshn'íí ałdó' da'aniigo bígózi. ¹⁵Ła'íí hagot'éeego da'án'ííyú ádaahdzaa, ła'íí hagot'éeego nohwiini' daahąhgo daadohtłidgo nohwaa nyáá yénáln'ihíí bighą bijíí biyi'dí' itisgo bił daanohshq. ¹⁶Áí bighą dawa bee nohwaa da'oshłííhíí bighą shł gozhóq.

8 ¹Shik'ííyú, Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí Macedóniayú ínashood ha'ánáśéhíí baa godet'aaníí bídaagonotsjigo háhiit'íí; ²Doo ałch'ídéyú bich'í' nadaagont'ogíí bee nabída'dintaahgee dązhó bił daagozhóqógo, ła'íí dązhó tédaat'iyé ndi bijíí biyi'dí' ich'odaazn'igo ndaizné. ³Díńko bá baa nagoshn'í, dáyídaanel'ąązhí' ła'íí itisgo ndi ich'odaan'igo ndaizné, dabíí hádaat'íigo; ⁴Nádaanohwokaąhgo gádaanohwiłnii, Díí ndaasii'né'íí nádohné'go ínashood ła'ihíí bee bich'ohn'iih. ⁵Ndaayiné' shj ndzj n'íí bitisgo ndaizné, dantsé Bik'ehgo'ihí'nań bik'ehgo nohweBik'ehń yaa ídaadest'ąą, áígeehíí néé ałdó' nohwaa ídaadest'ąą. ⁶Áík'ehgo tédaat'iyéhíí bá zhaali łená'idlaago na'idziidíí nohwitahyú Titus yegodez'áni, da'áík'ehgo nohwitahyú łanle', biłn'ii. ⁷Dawa bee itisgo nanohdee, da'ohdlaaníí bee, nłt'éeego yádaakt'íí, nohwigoyą' golíńíí, nyee ndi hohkaahíí, ła'íí nohwił daanjooníí bee, áík'ehgo díí ich'odaahñiihgo ndaanohné'íí bee ałdó' itisgo nanohdee le'. ⁸Doo bídaanohwiłso'go nohwich'í' k'e'eshchii da, ndi ła' nyeeego nayik'ída'iziidíí baa nohwił nagoshn'igo, nohwíí ałdó' be'ágádaaht'eeyúgo, áí bee da'anii nohwił da'ijóq shj'ihíí bígozj. ⁹Jesus Christ nohweBik'ehń dązhó biłgoch'oba'íí bídaagonotsj, án dązhó háłdzil ndi nohwighą tét'iyé silj, tét'iyéhíí biláhyú nohwíí hádaałdzil daahłeéh doleelgo. ¹⁰Díí baa natséskeesíí nohwił ch'inish'aah: díńko nohwá nłt'ée, dała'á łegodzaadá' begodeyaa n'íí ąął ádaahłe', begodeyaadá' dązhó hádaaht'íigo ádaaht'íí. ¹¹K'adíí ąął ádaahłéh; baa nohwił daagozhóqógo begodigháhíí k'ehgo baa nohwił daagozhóqógo ałdó' ąął ádaahłéh: nt'é daanohwíyée shj'ihíí k'ehgo ndaanohné'. ¹²Nnee dabíí hát'ííhíí bighą nyiné'yúgo, býyéé shj'ihíí k'ehgo nyiné'íí Bik'ehgo'ihí'nań bił dábik'eh; nnee býyéé da'adíhyúgo Bik'ehgo'ihí'nań doo nt'é yokeed da. ¹³Ła'ihíí biyíl da'ałzołé doleelgo, áídá' nohwíí nohwiyl daandaaz doleelgo doo dishn'igo ádishnii da: ¹⁴Áídá' ła'ihíí biyíl nohwiyl dáłełt'ee doleelgo dishn'igo ádishnii, k'adíí nohwíyéeé łąągo, ła'ihíí yídłh daanliiníí áí bee bich'odaahñiih, áídá' dahagee nt'é

bídìh daanohñiyúgo, bíyééhíí bee nohwich'onáda'niih áldó'; áík'ehgo dawahá dáleht'ee: ¹⁵Díínko bek'e'eshchíí, Hadín lą́ągo lenáyehezlaa ndi doo ła' ch'ekáad da; hadín da'ayáhągo lenáyehezlaa ndi doo yídìh nlii da, nii. ¹⁶Bik'ehgo'ihinań ba'ihęgosj, dánohwaa shiini'híi k'ehgo Titus nohwaa biini'go ábíílaahíí bighą. ¹⁷Titus doo náhoiikaąhíí zhą bighą nohwich'í' deyaa da; áídá' dabíí dązhó hát'íígo nohwich'í' deyaa. ¹⁸Ła' nohwik'isn Titus bił nohwich'í' del'a', án ínashood ha'ánáłséhíí dahot'éhé bitahyú yati' baa gozhóni yaa yałti'go dązhó nł'éęgo bígózinihi; ¹⁹Doo da'ái zhą bighą nohwich'í' del'a' da, áídá' ínashood ha'ánáłséh nagoznılıí bił anáhiikaahgo hádaabistíí, díí ilch'oniiigo na'idziidíí nohweBik'ehn ba'ihęgosjhií bighą nabik'ída'idziid, ła'íí ilch'odaahniigo hádaahł'íihíí nnee bił ch'í'nah ádaagodle'go ádaahiit'íí: ²⁰Díí zhaali lą́ągo lenádaahiidláhií hagot'éęgo nadaahii'niihíí bighą doo hadín nohwaa dahgo'aa hádaahiit'íí da: ²¹Doo nohweBik'ehn binadzahgee zhą da, áídá' nnee dawa binadzahgee áldó' dábik'ehyú ádaahii'ne'go hádaahiit'íí. ²²Nohwik'isn ła'ihíí áldó' bił nádaadel'a', án doo alch'ídndi nabnántaahgo lą́ągo nł'éęgo ánát'íihgo bígosiilzjíd, án k'adíí díí na'idziidíí nayik'í'iziidgo dązhó hát'íí, bestso ndaahohníłgo nohwígonsjhií bighą. ²³Hadín Titus yiká na'ídiłkidyúgo, án shich'oniihíí át'éé, nohwá na'idziidíí ánt'ee: ła'íí hadín nohwik'isyúhíí yiká na'ídaadiłkidyúgo, iltah at'ééyú ínashood ha'ánáłséh nagoznılıí bá nal'a'á daanlii, áí bee Christ ba'ihęgosj. ²⁴Áík'ehgo dabíí bińáál ła'íí ínashood ha'ánáłséh nagoznılıí daabińáál nohwił'ijóóníí bił ch'í'nah ádaahłe', ła'íí nt'é bighą nohwaa óndliihíí da'aniihi at'éé áldó' bił ch'í'nah ádaahłe'.

9 ¹Ínashood bich'odaahii'niihíí doo bee nohwich'í' k'e'eshchii da ndi nzhqo: ²Hk'idá' hádaahł'iiníí bígonsj, áí bighą nohwaa da'oshłíigo Macedóniayú daagolíníí gádaaldishnii, Dała'á łegodzaadá' Akéyagee daagolíníí ilk'idá' bestso lenádaaaníłgo begodeyaa ni', daaldishnii; áík'ehgo ich'odaahniih dązhó hádaahł'íihíí bighą ágádaane' hádaahł'íí nkegonyaa. ³Ágát'éé ndi shik'isyú nohwich'í' dáál'aad, nohwaa da'óndlii n'íí doo da'íłłizhí' da doleehíí bighą; da'ádaaldishnii n'íí k'ehgo ilk'idá' bestso ndaahzonil shí: ⁴Doo ágádaanoht'ee dayúgo, Macedóniadí' bił nishkaigo doo ilch'í'daasolaa dayúgo, nohwee ída'óndlii n'íí néé (hik'e nohwíí biłgo) bik'ee ídaayádaandzi doleel. ⁵Áí bighą dábik'ehyú ádishniigo shik'isyú shádìh nohwich'í' daash'aa, t'ah bidáhdá' ndaanoht'ee, dabíntsé ndaadeso'ąą n'íí, ndaahohníł doleelgo, áík'ehgo nohwíłíidí' dązhó hádaahł'íigo ndaahohníł, doo baa daanohch'ígo ndaanoht'ee go da. ⁶Gánohwiłdishnii, Hadín ayáhągo k'e'dileehíí ayáhągo inł'ąąhi at'éé; áídá' hadín lą́ągo k'e'dileehíí lą́ągo inł'áahi at'éé. ⁷Nnee daantíígee biini' łayiilaago ntsínkéézíí k'ehgo nyinoné'; doo nohwił goshch'iigo da, dagohíí doo bídaanohwich'inyo'go da: hadín bił gozhóógo nyine'íí Bik'ehgo'ihinań bił nzhqo. ⁸Bik'ehgo'ihinań dawahá nł'ééhíí lą́ągo nohwá áile'go yinel'ąą; bíđìh daanohłiinií lą́ągo dábik'ehn nohwá áyíłsı doleel, nł'éęgo na'idziidyú dawa lą́ągo bich'odaahniih

doleelgo: ⁹Gánígo bek'e'eshchij, Dahot'éhé nayinih; tédaat'iyéhí yich'onii; nlt'éégo at'ééhí dahazhí' begoz'aa, nii. ¹⁰Bik'ehgo'ihí'nań, k'ediléhí k'edilyí yaa yiné'í, da'ń bń nohwainé'go daahsaq, áíd' k'eda'dolááhí ląągo hadaajeehgo áile, da'ń nlt'éégo ádaah't'eehí ląągo nohwá inlt'aa doleełgo áile: ¹¹Dawahá bee hádaakdzilgo Bik'ehgo'ihí'nań ánohwidolił, ák'ehgo ląągo ich'odaahniih doleeł, áí Bik'ehgo'ihí'nań ba'ihégosiní áidolił, néé nohwiláhyú. ¹²Díí zhaali ndaahohníłhí inashood hant'é yídaadih shihí baa daado'né, áídá' doo áí zhą da, ndi bitisyú an'odaazłihí k'ehgo áłdó' nnee ląągo áí bighą Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihédaanzí doleeł. ¹³Zhaali ndaahohníłhí bee Christ baa yati' baa gozhóni nohwil da'aniigo bikisk'eh ádaanoht'eehí nohwígózí doleeł, áí bighą łá'í dabí hik'e nnee dawa błgo doo ałch'ídn bich'odaasoni' dahí bighą nnee bich'odaasoni'í Bik'ehgo'ihí'nań ya'ihédaanzí doleeł; ¹⁴Áí nneehí Bik'ehgo'ihí'nań błgoch'oba'í dązhó nohwijí biyi' golíłhí bighą nohwá da'okąąhgo nohwaa daabiini' doleeł. ¹⁵Bik'ehgo'ihí'nań nohwainé'í doo hagot'éégo baa nagoch'oln' at'éé dahí dązhó ba'ihégosi.

10 ¹Shíí Paul, Christ isht'egodnt'éégo łá'í dawa yich'í nzhqogo at'ééhí k'ehgo ánsht'eego nánohwoshkąąh; łá' shaa yádaałt'igo gádaanii, Nohwináályúgo dązhó histe', áídá' doo nohwináał dayúgo zhą doo histe' da, daashłnii: ²Áídá' nohwaa nánisdzaago nohwináályúgo doo nohwich'í' siste'go ádaashole' dago nádaanohwoshkąąh, nnee łá' ni'gosdzń biká' zhinéégo be'adaant'eego nohwaa natsídaakeesí doo bich'í' siste' da doleełhí k'ehgo. ³Ni'gosdzń biká' nahiikai ndi doo nnee nadaagonłkaadhí k'ehgo nagonłkaad da: ⁴(Benagonłkaadí doo nnee zhinéégo da, áídá' Bik'ehgo'ihí'nań binawodí biláhyú nadaalwodgo ncho'í binawodí bł goz'ąagee da'łłí yłchii;) ⁵Déncho'égo natsíts'ikeesgo k'izé'ich'idilteehí da'łłí hilchii, nnee ídaada'odłigo Bik'ehgo'ihí'nań bígonsi daanihí, daazhógo ádaaniigo bits'ą'zhí' ádaabiłsiní áłdó' da'łłí hilchii, łá'í natsígokeesí dawa Christ daidits'ag doleełgo áhiidle'; ⁶Daanohwidohts'ag daasolıđá', doo daanohwidits'ag dahí dawa biniidaagondłéhgo ndaagoshiłchii. ⁷Dant'éhéta biká'd'igo hit'iiní zhą daanel'í néé? Dahadń Christ bíyééhí nłigo ídaanatekeesyúgo, díí yaa tsínádókees, Christ bíyééhí nłihí k'ehgo néé áłdó' Christ bíyéé ndłi. ⁸Nđzilgo nadaasoziigo ádaanohwidilne', doo hayaa ádaanohwıłsigo dahí bighą nohweBik'ehń benohwik'ehgo ánohwilaa: áí dązhó baa ída'oshłigo díyat'éégo baa yashti' ndi doo ídaayanisdziłh da doleeł. ⁹Naltsoos nohwich'í' k'e'eshchiiní bee doo tsínahwidishees hasht'í da. ¹⁰Díí k'ehgo nko ádaashłch'ınii, Naltsoos yee nant'aago łá'í nalwodgo áile; áídá' nohwitahyú naghaayúgo ye'at'ééhí doo nalwod da, biyati'í doo nt'é da, daashłch'ınii. ¹¹Nnee dí k'ehgo áńíłhí díí yídaagołsıłh, doo akú nahit'aash dadá' nohwich'í' k'e'iłchiihí k'ehgo áhii'ne' doleeł, akú nt'aashgo. ¹²Hadí nlt'éégo ídeheshjeedgo ídaayádaałt'í doo itah daandłigo háhiit'ıđ da, dagohí doo bł łshhah áhii'ne' ndi háhiit'ıđ da: dabí binatsekeesí yee íłdenáągo ídıda'nel'ąąhgo, łá'í íłdenáągo łshhah ádaane'go doo daagoyąđ

da. ¹³Nohwá nagoz'aaníí bitisgee doo bee ída'óndliigo ídaayáhiilti' da doleeł, áídá' nagoz'aaníí Bik'ehgo'ihí'nań nohwaidin'áaníí zhá biyi' na'idziid doleeł, áí itah daanołhíí. ¹⁴Nohwíí daagonohłííyú dantsé nohwaa nt'aazh, Christ baa yati' baa gozhóni baa nohwíł nagohiilni' ni'; áík'ehgo nohwá nagoz'aaníí itah daanołhíigo, nohwich'í' det'aazhyúgo nohwá nagoz'aaníí doo bitisyú det'aazh da: ¹⁵Nohwá nagoz'aaníí bitisyúhíí, nnee ła' binasdziidíí, doo bee ída'óndliigo ídaayáhiilti' da; áídá' nohwí'odłá' nchaa hileehgo nohwitahyú na'idziidíí ndiiséhgo nihóndlii, ¹⁶Ágát'ééyúgo nohwitisyú ni' nagoz'aaníí ákđ' biyi' yati' baa gozhóni baa yáhiilti' doleeł, nnee ła' binasdziidíí danohwíntsé alzaa ła' shíhíí doo bee ída'óndliigo da. ¹⁷Hadíí ída'odłíigo yati'íí nohweBik'ehń zhá ye'ída'odłíí le'. ¹⁸Nnee nt'éégo ídaanagolni'íí doo daach'idnłshi at'éé da, áídá' nnee nohweBik'ehń bił dábik'ehíí zhá.

11 ¹Ayáhágo lóshgogo yashti' k'a'at'éé ndi nohwich'í' yashti'íí nyee ndi bidag ádaanoht'eego hasht'íí: nánohwoshkqał, bidag ádaanoht'ee. ²Nohwá'íhóshńíí, Bik'ehgo'ihí'nań nohwineł'ííhíí k'ehgo: na'ilíhn bi'at'e' nzhoníí doo hwahá niinéhí bika' dała'á doleełhíí k'a'at'éégo Christ bíyéé daadołleełhíí bighą íłk'ídá' baa nohwidini'áą. ³Áídá' Eve t'íish bich'í' nazhch'a'go k'izé'bidestíí n'íí k'ehgo, Christ da'aniigo nohwíł nzhqo n'íí yits'á'zhí' ádaanohwile' nolį nsigo shiini' háł. ⁴Dahadıńta Jesus ła'ihí yaa yánánalı'go nohwaa nyááyúgo, dagohíí spirit nohwaa det'ąą n'íí łałgo at'éhi ła' nohwaa det'ąáyúgo, dagohíí yati' baa gozhóni nagodo'ąą n'íí łałgo at'éhi náągodo'ąáyúgo, nohwíł dádaabik'eh nolį nsį. ⁵Christ binal'a'á dážhó itisgo ádaat'eego baa natsídaahkees ndi, doo dábich'í'égee nshłigo natseskees da. ⁶Doo bígonedzaągo yashti' da ndi, nt'é baa yashti'íí bígonsį; díí dawahá bee nohwíł ch'í'nah ásiidłaa. ⁷Bik'ehgo'ihí'nań biyati' baa gozhóni doo bighą nahi'niil dago baa nohwíł nagosisni'híí bighą, nohwíí itisgo ádaanohwíłsį doleełgo shíí ídaagoch'yíoshba'íí bee isiih née? ⁸Nohwá na'isiid doleełhíí bighą ínashood ha'ánátséhíí nagoznili ła'ihíí zhaali bits'á' nádaadiné' ni'. ⁹Nohwitahyú sídáádá' nt'éhéta bíđih nshłi ndi doo hadín bee naniłt'og da ni': ndi Macedóniadí' shik'isyú shich'odaanii ni': áík'ehgo doo nt'é bee nanohwiniłt'og da ni', áídí' doo dayúweh nanohwiniłt'og hasht'íí da. ¹⁰Christ bits'á'dí' da'anii ágot'eehíí shiyi' golíłhíí bighą gádishni, Akéya golzeehíí biyi'yú díí ídaanagoshni'íí doo hadín yida'dinotłih at'éé da. ¹¹Nt'é bighą? Ya' doo shił daanołshqohíí bighą da gá? Bik'ehgo'ihí'nań shá yígółsį, shił daanołshqogo. ¹²Áídá' áí nneehíí, danéé nada'idziidhíí k'ehgo nada'idziid daaniihíí, doo da'anii dago ádaanii da ch'í'nah ashłe'híí bighą hagot'éégo ánásht'ííhíí dayúweh ágánásht'íí doleeł. ¹³Nnee ágádaat'ííhíí doo da'aniigo Bik'ehgo'ihí'nań bá daades'a'ihíí daanłi da, nnee k'izédaidiniłgo nada'iziid, Christ binal'a'á gol'igo ádaadilzi. ¹⁴Doo bighą nohwíł díyagot'ee da le'; ch'iidn nant'án, Satan holzéhi, ndi Bik'ehgo'ihí'nań binal'a'á yaaká'yú gólínií bits'á'dindłáádhií k'ehgo ánádil'íí. ¹⁵Díí doo nt'é bighą koł díyagot'ee le'at'éé da, ch'iidn bánada'iziidíí ndi nt'éé zhińégo

nada'iziidíí gol'íigo ádaadilzi; áí ncho'go ánádaat'ííhíí bighą dáncho'go bee nnádaagodáh. ¹⁶Gánádaanohwiłdish'nii, Doo hadín lógohi sho'níí da le'; áí k'ehgo natsídaahkees ndi hódaashołts'ąą, shíí ąłdó' dé't'ih ídeshkąąhgo yashti' le'. ¹⁷Díí baa hasdziihíí doo nohweBik'ehńyegos'ąągo hasdzii da, lógohíí k'ehgo dązhó ídeshkąąhgo yashti'. ¹⁸Nnee łąągo ni'gosdzán biká' ágot'eehíí yee ídaadilkąąhgo yádaałti', shíí ąłdó' ídeshkąąhgo yashti' doleeł. ¹⁹Nohwíí, dązhó daagondząą daanohsįgo, lódaagohíí nohwił daagozhóógo hódaayesółts'ąą. ²⁰Hadíí nnee isnáh ádaanohwinłzi ndi, bestso nohwits'ą' ndaayihinił ndi, nohwits'ą' nda'iláh ndi, itiséyú ídehéstįi ndi, dagohíí nohwit'á yizka' ndi bidag ádaanoht'ee. ²¹Née ágáhiit'įyúgo doo bínłdzil da ni' dishniigo ídaa yánsdzi. Áídá' dahadín doo daaste' dago nt'éhéta yee ídaadilkąąhgo yee yádaałti'yúgo, (lógohíí k'ehgo yashti',) shíí ąłdó' doo siste' dago ídeshkąąhgo bee yashti'. ²²Ya' Hebrews daanłįi née? Shíí ąłdó' áí nshłįi. Ya' Israel hat'i'i daanłįi née? Shíí ąłdó' áí nshłįi. Ya' Abraham bits'ą'dí' hanádaanolt'įhíí daanłįi née? Shíí ąłdó' áí nshłįi. ²³Ya' Christ yánada'iziidíí daanłįi née? Shíí dągóts'iidgo bá na'isiid (koni' áđihíí k'ehgo yashti'); daabinasdziidíí bitisgo nyeego na'isiid ni', doo holtag dago hashídołtsaz, daabitisgo da'ákozhą ha'ánashi'dilt'eeh, doo ałch'ídndi dásdozhą daashizes-hįi da ni'. ²⁴Ashłladn Jews daanłni dízdin doleełzhi' dałá'á áđįhgo hashída'astsaz ni'. ²⁵Taadn tsį bee hashída'is-haal ni', ładntsée yee daashołné' ni', taadn tsina'eełí shił nango' ni', dałá'á t'ě' dałá'á jįi da'łłné biká' shił dahna'eeł ni'; ²⁶Dábik'ehn daadisha'yú, túdaanłįyú négodzidíí begoz'ąą, da'in'įhíí bighą négodzid, dashíí hat'i'íí bits'ą'dí' négodzid, doo Jews daanłįi dahíí bits'ą'dí' négodzid, kįh goznłl yune' négodzidíí begoz'ąą, da'igolįyú négodzidíí begoz'ąą, túnteel sikaąyú négodzidíí begoz'ąą, shik'isyú daanłįi ádaagodil'łni bits'ą'dí' négodzid; ²⁷Nyeego na'isiidhíí bighą dązhó hiyaago ła'íí shiłna'diiniigo, dadésh'įigo iłkáhgo, shińá' náshdleehgo ła'íí dibá' náshdleehgo, da'ákozhą doo ishąą dago, ła'íí gozk'azíí biyi' diyágé da'áđįhgo nashaa ni'. ²⁸Áí ła'ihíí shich'į' ánágot'įid biłgo dábiká'zhi' dawa jįi ínashood ha'ánáłséhíí ił'aniyú nagoznłlíí baa shiini'go nashaa. ²⁹Nnee ła' doo nłdzil da née? Shíí ąłdó' ba'ashhah doo niłdzil da. Nnee ła' ncho'go at'įigo ábiile' née? Áí bighą shá góchįidgo bich'į' niidoo. ³⁰Ída'oshłłigo yashti'yúgo, doo niłdzil dahíí bił ch'į'nah daaleehíí ída'oshłłigo baa yashti' doleeł. ³¹Jesus Christ nohweBik'ehń biTaa, Bik'ehgo'ih'i'nań, án dahazhi' ba'ihégosini, doo łeshchoo dahíí shá yígółsį. ³²Damáscusyú nant'ánchaan, ízisgo nant'án Áretas holzéhi yiké'gee sitíni, bik'ehgo kįh goznłli Damascus holzéhi binaadyú asinłlí yinádaadez'įi, shíí daashłtsood doleełgo: ³³Áídá' táts'aa biyi' dahsidáągo kįh goznłlí binaadyú łedit'įhíí biyi' ch'į'í'ányú ba'ashhah yúyaa gódał ch'íshíłleego bits'ą' hasht'ag.

12 ¹Ída'oshłłigo yashti'íí dábik'eh, doo bits'ą'dí' nt'é isht'įid da ndi. NohweBik'ehń shił ch'į'nah ágółsiníí, ła'íí shił ígózigo áshíłlaahíí baa nagoshni' doleeł. ²Nnee ła' Christ bíyéehíí bígonsį, án díłts'ádał łegodzaadá'

yaaká'yú taago nágot's'ayú hadag bił ogoyáá; (bits'í beego shį, dagohíí bits'í ádjhgo shį, doo bígonsį da: Bik'ehgo'ih'nań yígółsı.) ³Áí nneehíí (bits'í beego shį, dagohíí bits'í ádjhgo shį, doo bígonsį da; Bik'ehgo'ih'i'nań zhá yígółsı;) ⁴Ní gozhóqúy, paradise golzeeyú, hadag bił ogoyáádá' yati' doo hagot'éégo baa nagoch'olnı' at'éé dahi, yati' nnee doo yee yałti' goz'aqa dahi yidezts'aqa. ⁵Áí nneehíí ba'oshlı́go yashti' doleel: áídá' shíí doo ída'oshdlı́go yashti' da doleel, doo bínı́ldzil dahíí zhá bee ída'oshdlı́go baa yashti' doleel. ⁶Ída'oshdlı́go yashti' niizı́ı ndi doo shiini' ádjhgo ádishnı́ı da; da'anıı ádishnı́ıhı́ı bigha: áídá' doo ágádishnı́ı da, shı'at'e' yo'iını́ı dagohíí shidits'agı́ı bitisyú nnee doo la' yee shaa natsekees da doleel'ı́ı bigha. ⁷Bik'ehgo'ih'i'nań doo alch'ı́dn shı́ı ígózıgo áshı́ılaa da, áık'ehgo doo bee itisgo ídeshkaqa dahı́ı bigha nt'éhéta diwozhi shigháń'ááhı́ı k'ehgo shits'ı́ı baa dahgoz'aqago alzaa, Satan bits'á'dı' shich'ı́ı yil'aadı dáshich'ı́ı nagontı'og nt'éégo, doo itisgo ídeshkaqa da doleel'ı́ı bigha. ⁸Dı́ı bigha nohweBik'ehnı́ı taadn ch'éh ch'oba' áldéniid ní, Shits'á' begonowáh, dishnı́ıgo. ⁹Áídá' gáshı́nı́ı, Shı́ıgoch'oba'ı́ı ná bınel'aqa: doo bını́ldzil dagee shinawodı́ı ninkááyú itisgo ch'ı́nah alzi. Áı bigha doo bını́ldzil dahı́ı bee ída'oshdlı́go shı́ı gozhóqogo yashti' doleel, Christ binawodı́ı shıká'zhı́ı' doleel'ı́ı bigha. ¹⁰Doo bını́ldzil da lék'e ndi, golánı́ıyú ánádaashı́ıch'ı́do'niı́ı ndi, nt'é háshıt'ı́ıńı́ı bınshdı́ı ndi, shiniidaagonı́ı ndi, shich'ı́ı' goyéégo nagowaa ndi, Christ bigha dı́ı bee shich'ı́ı' nagowaayúgo baa shı́ı gozhóq: doo bını́ldzil dagee Christ binawodı́ı bee nanshwod. ¹¹Biini' ádjhı́ı yałti'hı́ı k'ehgo yashti' ní' nohwı́ı bídaashinohso'go ánsht'ee ní': nohwı́ı nıt'éégo shá yádaalıtı́ı' le'at'éhi: doo nt'é inshı́ı da ndi nadaal'a'á la'ihı́ı ízıgo ádaat'eego baa natsı́daahkeesı́ı ndi doo dáıch'ı́ı'égee ánsht'ee da. ¹²Nohwitahı́ıyú nashaadá' dawa bidag ánsht'ee ní', godiyı́hgo be'ígózıını́ı, doo ágondzı́ıyú, la'ı́ı ízıgo ánágot'ı́ıhı́ı bee ánát'ı́ıdı́ı bee da'anıı Bik'ehgo'ih'i'nań shides'a'go bídaagonı́ı. ¹³Ínashood ha'ánáłséh la'ihı́ı nt'é bee ik'ézhı́ı' daasolı́ı? Shı́ı doo nt'é nohwı́ıhóshkeed da ní', áı zhá bee ik'ézhı́ı' daasolı́ı. Dı́ı bigha shaa nágodenoh'aa. ¹⁴Dı́ı taadngee ik'ı́ıdá' nohwı́ıch'ı́ı naadishdáh; doo nt'é bee nohwı́ıhóshkeed da doleel: doo nt'é nohwı́ıyééhı́ı bigha asht'ı́ı da, nohwı́ı zhá nohwhı́ı asht'ı́ı: chagháshé báqá hik'e bitaa doo yá na'nonı́ı bik'eh da, ndi bı́ı bıchagháshé yá na'nonı́ıgo dáıık'eh. ¹⁵Shı́ı gozhóqogo nohwhı́ı shı́ıyééhı́ı nohwá nnishné', dashı́ı ndi nohwá na'ı́ıhı́ıshnı́ı: itisgo shı́ı daanohshqohı́ı bigha nohwı́ı da'ı́ıch'ı́ı'go nohwı́ı daanshqq ndi. ¹⁶Da'anııgo doo nt'é nohwı́ıhóshkeed da ní', áídá', Nohwı́ıch'ı́ı lé'ıshchoogo ndaanohwı́ıtsood ní', daashı́ıdohı́ı lı́ı. ¹⁷Ya' dahadı́ı nohwı́ıch'ı́ı onádaash'aahı́ı bee nohwahani'ısdzood née? ¹⁸Titus akú nı́ıhı́ı bııdışnı́ı ní', nohwı́ı'ısn da'la'á bıł ol'a. Ya' Titus nohwahani'ısdzood née? Ya' shı́ı ánsht'eehı́ı k'ehgo doo Titus at'éé da lán gá? Ya' shı́ı áshıt'ı́ı nı́ı k'ehgo doo Titus át'ı́ı da lán née? ¹⁹Dı́ı án'niıhı́ı bee ídáyáhiıltı́ıgo áhiıt'ı́ı daanohsı́ı née? Christ bı́ıyéé ndlı́ıgo Bik'ehgo'ih'i'nań binadzahgee án'niı: nohwı́ı daanohshónı́ı, daanołdzılgo ádaanohwidle' doleelgo áhiıt'ı́ı. ²⁰Hagosha' ádaanoht'ee le' nsı́ıhı́ı doo bee ágádaanoht'eego nohwaa nsháh háshıt'ı́ı da, nohwı́ı áldó' doo

ndaashoíhíí k'ehgo nohwaa nsháh hádaashoht'íí da shí: íahadaadoht'áh, dawahá ídáhádaaht'íí, ílch'í'í hadaashohkee, itis hishłeeh daanohts, ída'otłah, ch'ínii daadohts, ídaadołkqaah, ía'íí nohwił daagokish doleeł nolj nsigo shiini' háh: ²¹Nohwaa nánsdzaago Bik'ehgohinshnań nohwiłhą ídaayánsdzigo áshíłs doleeł nolj nsi, nohwitahyú łáni nch'ogo na'idaago, nant'í' nakaigo, ía'íí nch'ó'íí doo yich'í' t'ąazhí' at'éé dahíí yee nda'íłsihíí doo hwahá yits'ą'zhí' ánádaa'ne' dahíí bighą doo shíłgozh'ó da doleeł nolj nsigo shiini' háh.

13 ¹Díí nohwich'í' nanáshdaahíí biłgo taadn hileeh. Kaa dahgost'ąayúgo naki dagohíí taagi binááł ánágot'íídíí da'ádaanihíí bee bigózi. ²Nakidngee nohwaa niyááda', nnee nda'íłsih n'íí, ía'íhíí áldó', gádaabiłdéniiid, Nohwaa nánsdzaa lėk'eyúgo doo t'ąazhí' siitj dago nohwiniidaagonł't'éégo ánohwishle'; k'adíí doo hanshk'i da ndi da'ágát'éégo ánádaabiłdish'nii: ³Christ shinkááyú yałti'go bee bídaagonołsihíí hádaaht'ííhíí bighą ágádishnii, Christ nanohwik'f'iziidgee nłdzil, nohwiyi' binawod golj. ⁴Áń doo nłdzil dago tsi'íłna'áhi yiká' daztsąą ndi Bik'ehgo'íhi'nań binawodíí yee hínaa. Néé áldó' bił dał'a'á daandłjigo doo daandzil da ndi Bik'ehgo'íhi'nań binawodíí bee nanohwik'ída'idziidgee Christ bił daahii'naa doleeł. ⁵Ídaadini'íí, nohwi'odłą' daahtoht' shí; ídaadinohtáh. Jesus Christ nohwiyi' goljigo doo bídaagonołs da néé? Nanohwídintaahíí bah nandeyúgo Christ doo nohwiyi' golj da bídaagonołsih. ⁶Néé nanohwídintaahíí doo bah nandéh dahíí bídaagonołsih ndi at'éé. ⁷Doo nda'otłsih da doleełgo Bik'ehgo'íhi'nań nohwá hoshkqaah; néé doo nł't'éégo nohwígózihíí bighą ádishnii da, áídá' nohwíí nł't'ééhíí be'ádaanoht'ee doleełgo, néé nanohwídintaahíí bah nandéh ngolnii ndi. ⁸Da'anii ágot'eehíí doo hagot'éégo bich'í' na'idziid da, áídá' bá na'idziidyúgo zhą. ⁹Néé doo daandzil dadá' nohwíí nohwinawod daagolj lėk'eyúgo nohwił daagozh'ó: ía'íí dážh'ó nł't'éégo ádaanoht'eego nohwá háhiit'jigo ohiikaah. ¹⁰Doo hanshk'i da ndi díí bek'eeshchii, nohwaa nánsdzaago doo inniihgo bee nohwich'í' yashti' da doleełhíí bighą: nohwi'odłą' dayúweh nohwá biniłseełgo hasht'íí, doo hayaa ádaanohts dago nohweBik'ehń beshik'ehgo áshíłaa. ¹¹Shik'ífyú, díí bee ąął nohwich'í' k'e'shiłchíí. Christ biláhyú nłdzilgo daanołseeł le', hadag ádaanoht'ee le', nohwiini' dał'a'á le', ía'íí nkegohen'ąągo daagonohłj le'; áłk'ehgo Bik'ehgo'íhi'nań, íł'ijóóníí ía'íí íłch'í'gont'ééhíí bits'ą'dí'hi, nohwił nłj le'. ¹²Daagodinołsigo daałohts'os le'. ¹³Ínashood dawa, Gozh'ó, daanohts. ¹⁴Jesus Christ nohweBik'ehń biłgoch'oba'íí, Bik'ehgo'íhi'nań bił'ijóóníí, ía'íí Holy Spirit bił dał'a'á ánohwiłsihíí bee nohwich'í' goz'ąą le'. Doleełgo at'éé.